

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA ZENICA**

**OBRAĐIVAČ: SLUŽBA ZA BUDŽET
I FINANSIJE**

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
OPĆINE ZENICA
ZA PERIOD 2015. – 2017. GODINE**

Zenica, juni 2014. godine

Sadržaj

Poglavlje I: Uvod.....	3
Poglavlje II: Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze	3
Ekonomski rast	4
Stabilnost cijena	5
Zaposlenost	5
Vanjskotrgovinski bilans.....	6
Rizici makroekonomskog scenarija	6
Poglavlje III: Srednjoročna fiskalna strategija.....	7
Indirektni porezi	7
Porez na dohodak	9
Neporezni prihodi	9
Rizici po projekcije prihoda	10
Poglavlje IV: Struktura potrošnje u javnom sektoru	10
Plaće i naknade troškova zaposlenih	10
Izdaci za materijal i usluge	11
Tekući i kapitalni transferi.....	11
Otplate dugova.....	12
Nabavka stalnih sredstava	12
Poglavlje V: Projekcije budžeta Općine Zenica	12

Poglavlje I: Uvod

Budžet je glavni instrument za donošenje vladinih politika i predstavlja sredstvo kojim se strateški prioriteti pretvaraju u konkretne usluge, programe i aktivnosti, kao odgovor na socijalne, ekonomske i druge potrebe građana. Međutim, sam iskaz o budžetskim rashodima za jednu godinu nije uvijek dovoljan kako bi se ostvarili vladini ciljevi, zbog čega se i javila potreba za izradom Dokumenta okvirnog budžeta.

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" broj: 102/13, 9/14 i 13/14) propisana je obaveza trogodišnjeg planiranja budžeta, odnosno izrada Dokumenta okvirnog budžeta (DOB), na kojem se zasniva priprema i izrada budžeta za narednu fiskalnu godinu.

Dokument okvirnog budžeta priprema se svake godine i prikazuje srednjoročne makroekonomske pretpostavke i projekcije, srednjoročnu fiskalnu strategiju, srednjoročne fiskalne projekcije, prioritete potrošnje, te gornje granice rashoda za narednu budžetsku godinu i preliminarne procjene za sljedeće dvije godine.

Za izradu ovog dokumenta korištene su:

- makroekonomske projekcije Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (DEP BiH);
- Perspektive 2015. - 2017. godine Direkcije za ekonomsko planiranje BiH,
- projekcije poreskih prihoda Federalnog ministarstva finansija;
- projekcije prihoda Odjeljenja za makroekonomsku analizu (OMA) Uprave za indirektno oporezivanje (UIO) BiH;
- saopštenja Agencije za statistiku BiH.

Poglavlje II: Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

Ovo poglavlje predstavlja osnovne srednjoročne makroekonomske pokazatelje i prognoze na kojima se temelje procjene Dokumenta okvirnog budžeta za period 2015. - 2017. godine.

Makroekonomija analizira faktore koji utiču na ekonomiju jedne zemlje u cjelini, odnosno analizira ekonomski rast, stabilnost cijena, zaposlenost i vanjskotrgovinski bilans.

Kreatori ekonomske politike pomoću makroekonomskih instrumenata (politike dohodaka, monetarne i fiskalne politike) utiču na budžete i budžetsku potrošnju, funkcionisanje preduzeća, proizvodnju, potrošnju, zaposlenost, životni standard, štednju, investicije, izvoz i uvoz, s ciljem postizanja visoke i stabilne stope privrednog rasta, niske inflacije, visoke zaposlenosti i optimalne vanjskotrgovinske razmjene.

Shodno navedenom, anticipiranje pokazatelja makroekonomskih agregata omogućava procjenu budućeg stanja državne ekonomije što pruža realniju osnovu za izradu budžeta.

Makroekonomski pokazatelji za BiH, dati od strane Direkcije za ekonomsko planiranje BiH, predstavljeni su u sljedećoj tabeli:

Tabela broj 1

Red. br.	Indikator	Izvršenje	Projekcije				
		2012	2013	2014	2015	2016	2017
1.	Nominalni rast BDP [%]	1,6	3,9	4,4	5,7	5,9	6,6
2.	Realni rast BDP [%]	- 0,9	1,5	2,7	3,4	4,3	4,6
3.	Inflacija ¹ [%]	2,1	-0,1	0,1	1,1	1,0	1,2
4.	Potrošnja [miliona KM]	28.624	28.838	29.480	30.376	31.444	32.587
5.	Investicije [miliona KM]	4.953	4.968	5.460	5.977	6.522	7.271
6.	Nacionalna bruto štednja [% od BDP]	9,0	12,5	14,3	16,1	17,3	18,9
7.	Bilans tekućeg računa [% od BDP]	- 9,2	- 5,1	- 4,2	- 3,0	- 2,4	- 1,7

Ekonomski rast

Ekonomski (privredni) rast se mjeri stopom rasta bruto društvenog proizvoda, koji predstavlja vrijednost svih proizvedenih dobara i usluga državne ekonomije u određenom periodu.

Dinamika ekonomskog rasta BiH je u velikoj mjeri određena kretanjima u Evropskoj Uniji (EU) i neposrednom okruženju. Faktori kao što su izvozna tražnja i kretanja svjetskih cijena, tržište rada zemalja sa BiH dijasporom i sezonskim BiH radnicima, te stanja finansijskih tržišta u svijetu kroz svoj uticaj na izvoz, domaću potrošnju i investicije dominiraju BiH ekonomskim kretanjima.

Nakon recesije u prethodnim godinama, BiH ekonomija je ostvarila skroman realni rast od 1,5% u 2013. godini. Rast je bio najizraženiji u prvom kvartalu prije svega nošen snažnim rastom izvoza i industrijske proizvodnje. Električna energija je ovdje imala posebno važnu ulogu, zbog obilnih padavina koje su dovele do naglog rasta proizvodnje u hidroelektranama, a time i do povećanja izvoza električne energije. U isto vrijeme, finalna potrošnja bilježi tek neznatan rast praćen skromnim rastom investicija nošenog javnim radovima. Potom je uslijedilo postepeno usporavanje ekonomskog rasta u drugom, a posebno trećem tromjesečju. To je rezultat sve slabijeg rasta robnog izvoza i industrijske proizvodnje, te sve izraženijeg slabljenja domaće tražnje.

Očekivani ekonomski rast Euro zone i nekih od važnijih ekonomskih partnera iz bližeg okruženja bi trebali biti glavni nosioci jačanja BiH ekonomskog rasta u 2014. godini. Nakon blagog pada u 2013. godini, očekuje se skroman realni rast Euro zone od 1,1%, što bi trebalo poboljšati trendove kako tekućih tako i kapitalnih novčanih priliva iz inostranstva u BiH. Očekuje se da bi pomenuti faktori trebali dovesti do realnog jačanja ekonomskog rasta BiH u 2014. godini, koji bi mogao iznositi 2,7%. Ovaj još uvijek prilično skroman rast trebao bi biti nošen prvenstveno rastom izvoza, te postepenim jačanjem privatne potrošnje i investicija. S druge strane, jačanje domaće tražnje bi trebalo dovesti do povećanja rasta uvoza, te skromnog realnog povećanja vanjskotrgovinskog deficita.

Nastavak oporavka evropske ekonomije očekuje se 2015. godine, odnosno 2016. godine. S tim u vezi, projekcije ekonomskog rasta u BiH se takođe povećavaju i to uglavnom kroz postepeno jačanje izvoza, ali i vanjskotrgovinskog deficita uzrokovanog jačanjem domaće tražnje. Drugim

¹ Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena (Indeks potrošačkih cijena predstavlja mjeru promjena cijena proizvoda i usluga koje domaćinstva kupuju radi zadovoljenja svojih ličnih potreba)

riječima, očekuje se nastavak dominacije finalne potrošnje u ekonomskom rastu uz istina sve značajniju ulogu investicija i izvoza. Rezultat ovakvih kretanja trebao bi biti ekonomski rast BiH od 3,4% u 2015. godini, 4,3% u 2016. godini, te 4,6% u 2017. godini.

Stabilnost cijena

Nivo cijena u BiH zavisi od uticaja eksternih i internih faktora. Eksterne komponente koje značajno determinišu opšti nivo cijena u BiH su cijene nafte, gasa i hrane na globalnom tržištu, dok su domaće komponente sa najvećim uticajem na cijene akcize na cigarete, cijene komunalija i cijene komunikacijskih usluga.

U 2013. godini u BiH inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena iznosila je -0,1%, odnosno zabilježen je blagi pad cijena u odnosu na cijene zabilježene u prethodnoj godini. Cijene odjeće i obuće, zdravstva i prijevoza najviše su doprinijele razvoju deflacije u BiH u 2013. godini.

Prema projekcijama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) cijene nafte na globalnom tržištu se ne bi trebale značajno mijenjati u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu, dok bi cijene gasa trebale biti nešto niže. Slično je sa cijenama hrane koje bi prema procjenama MMF-a takođe trebale biti niže u 2014. godini. U skladu sa navedenim, procjena EK (European Economic Forecast, Winter 2014) je da će inflacija u EU biti nešto niža u odnosu na 2013. godinu.

U BiH se takođe ne očekuje značajan rast cijena uzimajući u obzir promjene cijena energenata i hrane na svjetskom tržištu. Od domaćih komponenti koje doprinose rastu cijena uzeto je u obzir novo uvećanje akciza na duhanske proizvode u BiH od januara 2014. godine, što je nastavak procesa usklađivanja akciza sa evropskom regulativom. Na osnovu navedenog, u BiH u 2014. godini možemo očekivati gotovo nepromijenjen nivo cijena, odnosno inflaciju od 0,1%.

U 2015. godini prema projekcijama MMF-a cijene nafte na svjetskom tržištu bi trebale biti niže u odnosu na 2014. godinu, dok bi cijene gasa ostale nepromijenjene. Ipak, procjene EK (European Economic Forecast, Winter 2014) su da bi cijene hrane u 2015. godini mogle biti veće, pa se u EU predviđa inflacija od 1,5%. Uzimajući u obzir navedena kretanja cijena, kao i nastavak uvećanja akciza na cigarete, u BiH se u 2015. godini može očekivati rast cijena od 1,1%. Slična kretanja se očekuju i u periodu 2016. - 2017. godine, odnosno rast cijena u BiH bi mogao iznositi oko 1%, odnosno 1,2%.

Zaposlenost

Pod nezaposlenim osobama se podrazumijevaju osobe sposobne i voljne raditi i koje aktivno traže posao, ali su bez posla. U državnoj ekonomiji postoji direktna povezanost između ekonomskog rasta i zaposlenosti, na način da smanjenje stope zaposlenosti utiče na smanjenje bruto društvenog proizvoda.

Tako je u BiH, smanjena potrošnja građana u 2013. godini uticala na ukidanje radnih mjesta, što je u odnosu na prethodne godine, između ostalog, dovelo do smanjenja realnog ekonomskog rasta. Budžetske uštede u javnom sektoru, uz postojeći skroman obim poslovne aktivnosti u privatnom sektoru i smanjenje prosječnog broja zaposlenih, ne mogu dovesti do značajnih pozitivnih pomaka na tržištu rada, ali bi se moglo desiti postepeno usporavanje negativnih dešavanja.

Postepeni oporavak svjetske ekonomije u 2014. godini bi mogao uticati na prekid negativnih dešavanja na tržištu rada. U EU se očekuje pozitivan ekonomski rast što bi doprinijelo povećanju broja zaposlenih lica, odnosno smanjenju stope nezaposlenosti. Na tržištu rada u BiH se ne mogu desiti veliki pozitivni pomaci, ali bi se uz navedeni ekonomski rast mogla ostvariti bolja dešavanja u odnosu na 2013. godinu. U 2014. godini se očekuje postepeni prestanak smanjenja broja zaposlenih lica u BiH, posebno u djelatnostima usluga (koje su u 2013. godini najviše otpuštale zaposlena lica), dok bi broj zaposlenih u javnom sektoru zadržao skromnu stopu rasta, zbog budžetskih restrikcija. Analogno spomenutim pretpostavkama, u BiH se u 2014. godini može očekivati rast broja zaposlenih od 0,4%.

Pozitivne promjene na tržištu rada u BiH se mogu očekivati 2015. godine. U EU se predviđa smanjenje stope nezaposlenosti i povećanje broja zaposlenih uz ekonomski rast podstaknut rastom obima investicija i vanjske trgovine. U skladu sa dešavanjima u EU, u BiH se takođe očekuje nešto brži ekonomski rast u odnosu na 2014. godinu, što bi dovelo do povećanja broja zaposlenih lica za 1%.

U 2016. i 2017. godini se očekuje nastavak povećanja stope ekonomskog rasta, što bi imalo pozitivan uticaj na tržište rada i na kreiranje novih radnih mjesta. Na osnovu spomenutog, pretpostavlja se da bi ukupan broj zaposlenih u BiH u 2016. godini mogao biti uvećan za 1,5%, odnosno za 1,7% u 2017. godini.

Vanjskotrgovinski bilans

Posljednjih godina robnu razmjenu BiH sa inostranstvom karakteriše znatno veći uvoz od izvoza, odnosno stopa pokrivenosti uvoza izvozom je iznosila nešto više od 50%.

U skladu sa potpisanim Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, u 2013. godini došlo je do potpunog ukidanja carina na proizvode iz BiH, što je dovelo do znatnog rasta izvoza roba i usluga, te sve veću orijentaciju izvoza prema tržištima EU. Nominalna stopa izvoza roba veća je za 6,6%, dok je s druge strane uvoz roba ostvaren sa blagim padom od 0,5%.

Prema pretpostavkama i projekcijama DEP BiH, u 2014. godini očekuje se rast izvoza od 8,2% i rast uvoza po stopi od 7,5%.

Za period 2015. – 2017. godine DEP BiH procjenjuje stalni rast, kako izvoza, tako i uvoza roba. Izvoz za 2015. godinu imaće stopu rasta od 9,3%, a do 2017. godine stopa izvoza će porasti na 11,2%. Uvoz u 2015. godinu imat će stopu rasta od 8,3%, a do 2017. godine uvoz roba ostvarit će stopu rasta od 11,4%.

Rizici makroekonomskog scenarija

Rizici navedenog makroekonomskog scenarija u velikoj mjeri zavise od negativnih rizika za projekcije EU u smislu ekonomskog oporavka. Pogoršanje ekonomske situacije u EU direktno bi imalo uticaja i na oslabljene ekonomije susjednih zemalja, nama značajnih trgovinskih partnera, što bi padom izvozne tražnje umanjilo BH izvoz, a samim tim i ukupan ekonomski rast. U slučaju ovakvog razvoja, situacija iz perioda recesije bi se u narednim godinama mogla ponoviti. Tada je u

BiH zabilježen pad privatne potrošnje, investicija, uvoza, izvoza, proizvodnje, zaposlenosti, inostranih tekućih i kapitalnih priliva i sl.

Kao i prethodnih godina identifikovana su dva osnovna rizika za projekcije cijena u BiH. Ukoliko bi došlo do oscilacija svjetskih cijena nafte, hrane ili gasa (što je suprotno projekcijama), to bi se odrazilo na cijene u BiH koje bi u ovakvim prilikama mogle biti drugačije od pretpostavljenih. S druge strane, domaći rizici su neplanirana povećanja cijena komunalija koja nisu uzeta u obzir prilikom izrade projekcija. Takođe, usljed šteta u poljoprivredi i stočarstvu uzrokovanih elementarnim nepogodama – poplavama i klizištima u mjesecu maju 2014. godine na području BiH, Hrvatske i Srbije, moglo bi doći do blagog rasta cijena hrane, što bi povećalo procijenjenu inflaciju za 2014. godinu.

Osnovni rizici za ostvarenje projekcija na tržištu rada su prvenstveno nivo potražnje, investicija i trgovine ne samo u BiH nego i u EU. Nezadovoljavajući poslovni ambijent bi mogao uticati na ukupan ekonomski rast i odgoditi pozitivna dešavanja na tržištu rada, odnosno povećanje broja zaposlenih.

Makroekonomske prognoze DOB-a Općine Zenica za 2015. - 2017. godinu zasnovane su prije svega na prognozama makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje BiH iz aprila 2014. godine, te ih kao takve treba uzimati sa rezervom.

Poglavlje III: Srednjoročna fiskalna strategija

Imajući u vidu projekcije realnog ekonomskog rasta u BiH u 2014. godini, početak značajnijeg oporavka tek u 2015. i 2016. godini, i na toj osnovi oprezne projekcije prihoda od indirektnih poreza, neophodno je i dalje provođenje fiskalne discipline s ciljem smanjenja nivoa budžetskog deficita. Fiskalna konsolidacija u BiH vršit će se na prihodovnoj, a najviše na rashodovnoj strani budžeta. Glavne politike kontrole rashoda kojima će se to postići, na svim nivoima vlasti, podrazumijevaju smanjenje i strogu kontrolu tekućih rashoda, ograničavanje rasta socijalnih transfera putem revizija korisnika, istovremeno štiteći transfere najugroženijim grupama stanovništva, ograničavanje zapošljavanja i ograničavanje/smanjenje plata, naknada i materijalnih troškova u javnom sektoru.

Ovo poglavlje sadrži projekcije prihoda budžeta Općine Zenica za koje se očekuje da će biti dostupne za finansiranje javne potrošnje u srednjoročnom periodu, a koje se temelje na analizi ostvarenih prihoda u prethodnim godinama, prethodno navedenim makroekonomskim pokazateljima, te postojećim i očekivanim poreskim politikama.

Tabelarni pregled projekcija prihoda za period 2015. – 2017. dat je u poglavlju V - Projekcije budžeta Općine Zenica.

Indirektni porezi

U skladu sa Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" broj: 44/03, 52/04, 34/07, 49/09 i 32/13), indirektni porezi podrazumijevaju: uvozne i izvozne dažbine, akcize, porez na dodanu vrijednost i sve druge poreze zaračunate na robu i usluge, uključujući i ostale poreze na promet i putarine.

Prihodi prikupljeni po osnovu ovih poreza uplaćuju se na Jedinostveni račun Uprave za indirektno oporezivanje BiH, a raspodjela se vrši na sljedeći način (prema članu 21. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH):

- prvo se izdvajaju sredstva na račun rezervi,
- zatim sredstava za finansiranje Institucija BiH,
- ostatak prihoda se raspoređuje FBiH, RS-u i Brčko Distriktu, u skladu sa prethodno utvrđenom formulom koju utvrđuje Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje BiH,
- iz entitetskih udjela se izdvajaju sredstva potrebna za finansiranje vanjskog duga (na osnovu učešća entiteta u vanjskom dugu, a uplaćuju se direktno budžetu Institucija BiH).

Prema članu 6. Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH ("Službene novine FBiH" broj: 22/06, 43/08, 22/09 i 35/14), prihodi od indirektnih poreza se dalje raspodjeljuju između: Federacije (36,20%), kantona (51,48%), lokalnih samouprava (8,42%) i Upravitelja cesta (3,90%).

Projekcija prihoda od indirektnih poreza je najznačajniji indikator za budžet Općine Zenica, s obzirom na to da ovi prihodi čine oko četvrtine ukupnih prihoda budžeta. Projekcije prihoda od indirektnih poreza za period od 2014. do 2017. godine bazirane su na: prognozama makroekonomskih pokazatelja izrađenim od strane Direkcije za ekonomsko planiranje BiH za pomenuti period, daljoj primjeni Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u skladu sa dinamikom smanjenja i ukidanja carina na uvoz dobara porijeklom iz EU, kao i kontinuiranom usklađivanju stopa akciza u BiH sa minimalnim standardima u EU. Pregled projekcija na nivou BiH dat je u Tabeli broj 2.

Tabela broj 2 (u milionima KM)

R.b.	Vrsta prihoda (neto)	2013	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
1.	PDV	3.102,90	3.203,00	3.265,00	3.360,10	3.457,80	3,20%	1,90%	2,90%	2,90%
2.	Akcize	1.267,10	1.308,60	1.332,50	1.349,40	1.364,70	3,30%	1,80%	1,30%	1,10%
3.	Carine	211,00	220,80	227,40	235,60	243,80	4,60%	3,00%	3,60%	3,50%
4.	Putarina	285,30	290,60	295,50	302,70	310,90	1,90%	1,70%	2,40%	2,70%
5.	Ostalo	19,90	18,10	18,30	18,50	18,60	-8,70%	0,90%	0,90%	0,90%
	Ukupno (od 1 do 5)	4.886,20	5.041,00	5.138,70	5.266,30	5.395,80	3,20%	1,90%	2,50%	2,50%
6.	Putarina (0,10 KM/lit.)	-114,00	-116,20	-118,20	-121,10	-124,40	1,90%	1,70%	2,40%	2,70%
	SREDSTVA ZA RASPODJELU (od 1 do 6)	4.772,20	4.924,80	5.020,50	5.145,20	5.271,50	3,20%	1,90%	2,50%	2,50%

Uputstvima o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih organa za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda, procenat učešća Općine Zenica u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza sa Jedinostvenog računa FBiH iznosio je: 5,827% za 2011. godinu, te 5,245% za 2012. godinu, što je dovelo do umanjenja za 10%. U 2013. godini ovaj procenat je iznosio 5,202%, odnosno smanjen je za oko 1%, a prihodi od indirektnih poreza Općine Zenica ostvareni su u iznosu od 10.327.218,43 KM ili za 8% manje od ostvarenja prethodne godine.

Tačkom 3.1. Uputstva o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih organa za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2014. godinu ("Službene novine FBiH" broj: 102/13, 11/14 i 37/14) procenat učešća Općine Zenica u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza sa Jedinostvenog računa FBiH povećan je

sa 5,202% na 5,220%, odnosno došlo je do uvećanja procenta za 0,3%. S obzirom na činjenicu da u tekućoj godini dospijevaju značajni iznosi otplata vanjskog duga, u 2014. godini ne očekuje se značajno povećanje priliva ovih prihoda.

Projekcije pripadajućih prihoda od indirektnih poreza za Općinu Zenica, bez projekcija prihoda od indirektnih poreza koji pripadaju Upraviteljima cesta, izrađene od strane OMA UIO BIH u maju 2014. godine, date su u sljedećoj tabeli.

Tabela broj 3 (u KM)

R.b.	Prihodi od indirektnih poreza	2013	2014	2015	2016	2017
1.	Zeničko-dobojski kanton sa općinama	184.298.082	183.618.661	202.789.501	202.884.478	200.717.891
2.	Općina Zenica	9.349.738	9.315.270	10.287.838	10.292.656	10.182.742

Porez na dohodak

Porez na dohodak regulisan je Zakonom o porezu na dohodak ("Službene novine FBiH" broj: 10/08, 09/10, 10/11, 44/11, 7/13 i 65/13) i odnosi se na dohodak: od nesamostalne djelatnosti, od samostalne djelatnosti, od imovine i imovinskih prava, od ulaganja kapitala i od dobitaka ostvarenih učešćem u nagradnim igrama i igrama na sreću.

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH i Zakonom o pripadnosti javnih prihoda na području ZDK ("Službene novine ZDK" broj: 1/06, 2/06, 5/06, 7/09 i 12/13) propisano je da 34,46% naplaćenog prihoda od poreza na dohodak pripada općinama Zeničko-dobojskog kantona, dok preostalih 65,54% pripada Kantonu.

U 2013. godini prihodi od poreza na dohodak Općine Zenica ostvareni su u iznosu od 4.739.368,50 KM ili 3% više od ostvarenja 2012. godine.

Uzimajući u obzir pomenute makroekonomske prognoze kretanja zaposlenosti i ekonomskog rasta i pretpostavku nepromijenjenih poreznih propisa, u narednom periodu se može očekivati rast raspoloživog prihoda od poreza na dohodak. U sljedećoj tabeli date su projekcije Federalnog ministarstva finansija za ukupne prihode od poreza na dohodak raspoložive Zeničko-dobojskom kantonu i općinama.

Tabela broj 4 (u KM)

R.b.	Prihodi od poreza na dohodak	2013	2014	2015	2016	2017
1.	Zeničko-dobojski kanton sa općinama	33.401.665	34.007.900	35.164.169	36.676.228	38.363.335

Neporezni prihodi

U okviru neporeznih prihoda Općine Zenica najznačajnije kategorije su: prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija, općinske administrativne takse, komunalne naknade i takse, naknade i takse po Federalnim zakonima i drugim propisima i ostale budžetske naknade i takse.

U 2013. godini neporezni prihodi ostvareni su u ukupnom iznosu 12.082.310,01 KM, odnosno za 18% su veći od ostvarenja prethodne godine. Ovo povećanje uglavnom je rezultat naplate zaostalog duga po osnovu naknade za korištenje građevinskog zemljišta za period 01.03.2005.-28.02.2006. godine u iznosu od 1.000.000,00 KM, uplaćen od strane JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo - Rudnik mrkog uglja Zenica.

Projekcije neporeznih prihoda temelje se na ostvarenju istih u prethodnim godinama, te općinskim propisima i propisima ostalih nadležnih organa koji regulišu obračun i naplatu ove vrste prihoda. Međutim, projekcije za 2014. godinu bazirane su i na očekivanju naplate utuženih potraživanja po osnovu naknade za korištenje građevinskog zemljišta i općinske komunalne naknade u skladu sa kantonalnim propisima za posebne namjene, kao i značajnije naplate po osnovu naknade za dodijeljeno zemljište.

Rizici po projekcije prihoda

Projekcije prihoda su usko vezane za privredni rast. Najveći rizik po projekcije prihoda date u ovom dokumentu je neuspjeh u ispunjavanju ciljeva privrednog rasta, kao i izmjene poreznog sistema BiH i zemalja s kojima BiH ima značajnu ekonomsku saradnju.

Poglavlje IV: Struktura potrošnje u javnom sektoru

Raspoloživa sredstva lokalne samouprave uvijek su manja od onoga što je potrebno da se ostvare svi ciljevi zajednice, pa se kontinuirano moraju analizirati prioritetne potrebe i donositi odluke koje će najviše doprinijeti općinskim ciljevima.

Ovo poglavlje sadrži analizu upravljanja javnim sredstvima, koja predstavlja važan element u srednjoročnom planiranju budžeta i pruža pregled strukture budžeta po ekonomskim kategorijama, što je neophodno uzeti u obzir kod utvrđivanja gornje granice rashoda budžeta i prestrukturiranja potrebnih za podmirenje prioritetnih rashoda.

Projekcije rashoda za 2015. godinu i naredne dvije godine bazirane su na ograničavanju budžetske potrošnje, provođenjem mjera štednje u svim segmentima javne potrošnje, uzimajući u obzir prioritet svakog segmenta.

Tabelarni pregled projekcija rashoda za period 2015. – 2017. dat je u poglavlju V - Projekcije budžeta Općine Zenica.

Plaće i naknade troškova zaposlenih

Za 2013. godinu na ime bruto plaća sa pripadajućim doprinosima i naknadama zaposlenih Općine Zenica utrošen je ukupan iznos od 8.151.967,46 KM.

S obzirom na ograničena budžetska sredstva, u narednom periodu ne očekuje se dodatno zapošljavanje, koje bi uticalo na znatno povećanje ukupnih rashoda ove kategorije. Ipak, sredstva za ove namjene u 2014. godini planirana su u skladu sa odredbama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH ("Službene novine FBiH" broj: 45/10 i 111/12), te je

u Budžetu 2014. godine došlo do povećanja u odnosu na 2013. godinu. Takođe, godišnje uvećanje naknada po osnovu minulog rada zaposlenih, penzionisanje zaposlenika i novo zapošljavanje visokoobrazovanog kadra, kao i moguća usklađivanja bruto plaća sa troškovima života, odnosno inflacijom, mogla bi dovesti do blagog povećanja planiranih ukupnih rashoda bruto plaća i naknada u budžetima za 2015. - 2017. godinu.

Iznos budžetskih sredstava za ove potrebe u narednom periodu zavisit će od naprijed navedenog, kao i mogućih dodatnih izmjena zakonskih propisa koji regulišu predmetnu oblast.

Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge u 2013. godini izvršeni su u ukupnom iznosu 12.221.168,11 KM, a odnose se na materijalne i druge troškove neophodne za rad budžetskih korisnika Općine Zenica i troškove materijala i usluga kojima se podmiruju javne potrebe. Najznačajnije rashode ove kategorije čine izdaci za: energiju, komunalne usluge, nabavku materijala, usluge prevoza i goriva, unajmljivanje imovine i opreme, tekuće održavanje, osiguranje, bankarske usluge, ugovorene usluge i druge posebne usluge za potrebe budžetskih korisnika Općine Zenica, te izdaci za javnu rasvjetu, održavanje komunalne higijene grada, održavanje prohodnosti puteva u zimskom periodu, troškovi prevoza đaka i ostalih socijalno ugroženih lica, tekuće održavanje javne rasvjete, putne mreže, vodovodne i kanalizacione mreže i sl.

Budžetska potrošnja za ove namjene u 2014. godini planirana je u približno istom iznosu kao u 2013. godini.

Prognoze ove vrste rashoda ipak treba uzeti s rezervom s obzirom da kretanje tržišnih cijena direktno utiče na visinu potrošnje za ove namjene.

Tekući i kapitalni transferi

Tekući transferi u budžetu Općine Zenica sastoje se od: sredstava definisanih Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća koja se prenose na poseban transakcijski račun za sredstva za zaštitu i spašavanje, transfera pojedincima, transfera neprofitnim organizacijama, subvencija javnim preduzećima i ustanovama i drugih tekućih rashoda.

U 2013. godini realizacija na ime tekućih transfera iznosi 10.498.452,50 KM, a odnosi se na: socijalne pomoći, gradsku kuhinju, studentske kredite, alternativni smještaj, subvencije grijanja korisnika socijalne pomoći, pomoć za liječenje, školovanje, sport, kulturu, djelatnosti predškolskog odgoja i obrazovanja, finansiranje dijela proizvodnje i emitovanje programa – JP RTV Zenica, podsticaje razvoja poduzetništva, obrta i poljoprivredne proizvodnje, održavanje sportskih objekata, dodatak na djecu, izdatke za tuđu njegu, novčane naknade za pomoć i njegu od strane drugog lica, naknade porodiljama, pomoć za novorođenčad, prehranu djece i dojilja i sl.

Kapitalni transferi sastoje se od: kapitalnih transfera za izgradnju ambulanti, kapitalnih transfera za stambeno zbrinjavanje boračke populacije, kapitalnih transfera neprofitnim organizacijama i javnim preduzećima, a u 2013. godini izvršeni su u ukupnom iznosu od 2.904.996,18 KM.

U 2014. godini, između ostalog, očekuje se učešće Općine u sufinansiranju izgradnje rasvjete stadiona na Kamberovića polju, rekonstrukcija rasvjete na stadionu Bilino polje uz finansijsku pomoć UEFA-e, kao i nastavak započetih projekata - izgradnja toplane u MZ Nemila i razvoj emisijonog sistema JP RTV Zenica.

U periodu ograničenosti budžetskih sredstava, općine su nužno orijentisane na finansiranje već započetih višegodišnjih projekata, dok je planiranje novih projekata svedeno na minimum. Općina mora stalno analizirati prioritete, kako bi omogućila da se najbitniji programi i aktivnosti isfinansiraju i da se isti sprovedu na najefikasniji i najučinkovitiji način.

Otplate dugova

U skladu sa odlukama o izvršavanju budžeta Općine Zenica, otplate kamata i duga po kreditu predstavljaju izdatak budžeta koji ima prioritet u izvršavanju.

Za otplate domaćeg pozajmljivanja, po kreditu odobrenom u iznosu od 1.500.000,00 KM od strane Investiciono-komercijalne banke d.d. Zenica, u svrhu izmirenja potraživanja vezanih za klizište u naselju Pečuj, iz Budžeta Općine na ime otplate glavnice i kamate za 2013. godinu izdvojen je iznos od 611.545,89 KM, dok je za 2014. godinu planiran iznos od 470.000,00 KM, a što je u skladu sa otplatnim planom.

Zaduženjem Općine Zenica kod Saudijskog fonda za razvoj osigurana su sredstva u ukupnom iznosu od 25.000.000,00 USD, odnosno 93.750.000,00 SAR, sa periodom otplate od 25 godina i grace periodom 5 godina, a za finansiranje Projekta glavne gradske magistrale u Zenici. U 2013. godini za izmirenje troškova na povučeni iznos kredita iz budžeta Općine izdvojeno je 230.261,76 KM, dok otplata glavnice počinje u 2016. godini.

Nabavka stalnih sredstava

Opredjeljenje lokalne samouprave za donošenje likvidnih budžeta, u periodu slabijeg priliva prihoda, zahtjeva provođenje mjera štednje u svim segmentima budžetske potrošnje, tako da se izdaci za kapitalne investicije zadržavaju na istom nivou ili smanjuju.

Nabavke stalnih sredstava u budžetima Općine Zenica finansiraju se iz prihoda Općine Zenica i sredstava doznačenih od viših nivoa vlasti za potrebe finansiranja konkretnih projekata koji su od interesa za lokalnu zajednicu.

U 2013. godini izvršene su nabavke stalnih sredstava u ukupnom iznosu 4.507.057,09 KM, i to nabavka opreme za općinske organe, nabavka zemljišta na Boračkom jezeru, nabavka instrumenata za mjerenje kvaliteta zraka, te finansiranje izgradnje javne rasvjete, rekonstrukcije i investicionog održavanja putne, vodovodne i kanalizacione mreže i izgradnje i uređenja igrališta i sportskih terena na osnovu Ugovora o realizaciji Programa prijateljskog okruženja sa Općinom Zenica u svrhu izgradnje hidroelektrane Vranduk, iz sredstava JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo.

U periodu od 2014. do 2017. godine, pored rekonstrukcije i investicionog održavanja putne, vodovodne i kanalizacione mreže, očekuje se i izgradnja stambenih objekata za porodice u stanju socijalne potrebe – Kanal i Brist, rekonstrukcija javne rasvjete, izgradnja skloništa za životinje, nabavka kamiona iz sredstava SIDA-e, izgradnja šahovskog doma i drugo.

Poglavlje V: Projekcije budžeta Općine Zenica

U nastavku su dati tabelarni pregledi projekcija prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka budžeta Općine Zenica za 2014. - 2017. godinu, kao i izvršenje istih za 2013. godinu.

Projekcije prihoda i primitaka budžeta Općine Zenica

Tabela broj 5 (u KM)

RED. BR.	VRSTA PRIHODA	OSTVARENJE 2013. g.	PLAN 2014. g.	PROJEKCIJA 2015. g.	PROJEKCIJA 2016. g.	PROJEKCIJA 2017. g.
1	2	3	4	5	6	7
I	PRIHODI OD POREZA	18.157.118,04	18.593.000,00	19.100.000,00	19.600.000,00	19.912.000,00
II	NEPOREZNI PRIHODI	12.082.310,01	17.347.500,00	16.600.000,00	16.700.000,00	16.888.000,00
III	PRIMLJENI TEKUĆI TRANSFERI I DONACIJE	454.238,85	403.000,00	450.000,00	460.000,00	500.000,00
IV	KAPITALNI PRIMICI	807.863,82	745.000,00	700.000,00	700.000,00	700.000,00
	PRIHODI OPĆINE (od I do IV)	31.501.530,72	37.088.500,00	36.850.000,00	37.460.000,00	38.000.000,00
V	PRIMLJENI TEKUĆI TRANSFERI I DONACIJE	4.071.399,97	7.052.000,00	6.550.000,00	6.500.000,00	6.500.000,00
VI	KAPITALNI PRIMICI	3.066.245,14	3.245.000,00	2.450.000,00	2.500.000,00	2.500.000,00
	PRIHODI DOZNAČENI OD VIŠIH NIVOVA VLASTI I OSTALIH (V + VI)	7.137.645,11	10.297.000,00	9.000.000,00	9.000.000,00	9.000.000,00
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI BUDŽETA (od I do VI)	38.639.175,83	47.385.500,00	45.850.000,00	46.460.000,00	47.000.000,00

Projekcije rashoda i izdataka budžeta Općine Zenica

Tabela broj 6 (u KM)

RED. BR.	VRSTA RASHODA	IZVRŠENJE 2013. g.	PLAN 2014. g.	PROJEKCIJA 2015. g.	PROJEKCIJA 2016. g.	PROJEKCIJA 2017. g.
1	2	3	4	5	6	7
I	REDOVNA DJELATNOST	10.300.365,05	12.007.500,00	12.200.000,00	12.310.000,00	12.680.000,00
1.	PLAĆE I NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIH	7.444.448,61	8.662.500,00	8.750.000,00	8.800.000,00	9.070.000,00
2.	DOPRINOSI POSLODAVCA I OSTALI DOPRINOSI	707.518,85	849.500,00	870.000,00	890.000,00	910.000,00
3.	IZDACI ZA MATERIJAL I USLUGE	1.991.653,60	2.274.500,00	2.280.000,00	2.320.000,00	2.350.000,00
4.	NABAVKA STALNIH SREDSTAVA	156.743,99	221.000,00	300.000,00	300.000,00	350.000,00
II	POSEBNE NAMJENE	28.837.126,41	32.908.000,00	33.400.000,00	33.900.000,00	34.220.000,00
5.	IZDACI ZA MATERIJAL I USLUGE	10.229.514,51	9.850.000,00	11.000.000,00	10.150.000,00	10.650.000,00
6.	TEKUĆI TRANSFERI	10.498.452,50	13.716.000,00	13.800.000,00	14.000.000,00	14.270.000,00
7.	KAPITALNI TRANSFERI	2.904.996,18	1.414.000,00	3.100.000,00	3.260.000,00	3.200.000,00
8.	IZDACI ZA KAMATE I OSTALE NAKANDE	303.778,12	605.000,00	750.000,00	750.000,00	750.000,00
9.	NABAVKA STALNIH SREDSTAVA	4.350.313,10	6.873.000,00	4.750.000,00	4.800.000,00	3.150.000,00
10.	OTPLATE DUGOVA	550.072,00	450.000,00	0,00	940.000,00	2.200.000,00
III	TEKUĆA BUDŽETSKA REZERVA	58.147,59	150.000,00	250.000,00	250.000,00	100.000,00
IV	NEIZMIRENE OBAVEZE IZ PRETHODNIH GODINA - POKRIĆE AKUMULIRANOG DEFICITA	1.397.513,28	2.320.000,00	0,00	0,00	0,00
	UKUPNO RASHODI I IZDACI BUDŽETA (od I do IV)	40.593.152,33	47.385.500,00	45.850.000,00	46.460.000,00	47.000.000,00

Broj: 02-14-13838/14
Zenica, 17.07.2014. g.

NAČELNIK OPĆINE

Husejin Smajlović